

Karakteristieken van Stemmen bij Dissociatieve Identiteitsstoornissen en Schizofrenie Spectrum Stoornissen met en zonder Vroegkinderlijke Traumatisering: een Dagelijkse Gestructureerde Dagboekmeting met de Voices Research Applicatie voor smartphones.

Gepubliceerd: 10-11-2021 Laatste bijgewerkt: 24-05-2024

Het doel van het onderzoek is het identificeren van de fenomenologische verschillen en overeenkomsten in de karakteristieken van stemmen tussen patiënten met een dissociatieve identiteitsstoornis en patiënten met een schizofreniespectrumstoornis met...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON55034

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Project Voices

Aandoening

- Overige aandoening
- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

'schizofreniespectrumstoornis' en 'psychotische stoornis' / 'dissociatieve identiteitsstoornis'

Aandoening

Ook bij psychische stoornissen: dissociatieve stoornissen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Rijksuniversiteit Groningen

Overige ondersteuning: Externe financiering uit onderzoeksfonds PVO

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Auditieve Hallucinaties, Dissociatieve Identiteitsstoornis, Schizofreniespectrumstoornis, Stemmen Horen

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De belangrijkste uitkomstmaten zijn de karakteristieken van de stemmen.

Secundaire uitkomstmaten

Ter controle van geschiktheid van het onderzoek en de indeling van de groepen:

- Diagnose
- Aanwezigheid trauma in de kindertijd

Overig:

- Life events
- Psychotische symptomen
- Dissociatieve symptomen
- Symptomen insomnie
- Karakteristieken van stemmen (via een retrospectieve vragenlijst)

Optioneel (de deelnemer mag zelf beslissen of hij deze vragenlijst wil invullen):

- Inhoud trauma
- Inhoud vervelendste stemmen

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

De DSM-5 definieert schizofreniespectrumstoornissen (SSD) en dissociatieve stoornissen als twee verschillende diagnostische categorieën. In de klinische praktijk is dit onderscheid op symptoomniveau echter niet altijd duidelijk. Overlap in symptomen maakt de differentiaaldiagnose tussen SSD en dissociatieve stoornissen complex en leidt tot misdiagnoses. Het horen van stemmen behoort tot de meest gerapporteerde symptomen in zowel SSD als dissociatieve identiteitsstoornissen (DID; één van de vijf dissociatieve stoornissen). Het doel van de huidige studie is het identificeren van de fenomenologische verschillen en overeenkomsten in de karakteristieken van stemmen tussen patiënten met een traumagerelateerde dissociatieve identiteitsstoornis en patiënten met SSD. Eerdere studies hebben geen specifieke eigenschappen van stemmen gevonden die uitsluitend bij patiënten met ofwel DID ofwel SSD voorkwamen. Er zijn voor sommige karakteristieken wel verschillen tussen beide stoornissen gevonden (bv. patiënten met DID horen meer kinderstemmen), terwijl andere karakteristieken in beide stoornissen min of meer gelijk bleken. Aangezien er slechts enkele studies zijn gedaan naar de fenomenologische verschillen en overeenkomsten in de karakteristieken van stemmen tussen DID en SSD, is er replicatie van deze resultaten nodig. Ook is er behoefte aan meer duidelijkheid over inconsistente bevindingen tussen de uitgevoerde studies. Tenslotte hebben alle eerdere studies gebruik gemaakt van retrospectieve meetmethoden, terwijl het informatief zou kunnen zijn om de stemmen te bestuderen in de context waarin ze voorkomen, dicht op het moment dat ze voorkomen. Daarom zal de huidige studie gebruik maken van dagboekmetingen van de fenomenologische karakteristieken van de stemmen via een applicatie op de smartphone. Patiënten met en zonder een geschiedenis van trauma in de kindertijd zullen worden geïnccludeerd, omdat trauma (in de jeugd) wordt geassocieerd met het horen van stemmen in zowel SSD als DID.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het identificeren van de fenomenologische verschillen en overeenkomsten in de karakteristieken van stemmen tussen

patiënten met een dissociatieve identiteitsstoornis en patiënten met een schizofreniespectrumstoornis met en zonder doorgemaakt trauma in de kindertijd.

Onderzoeksopzet

Dit is een monocenter studie met een ecological momentary assessment design.

Inschatting van belasting en risico

De proefpersoon wordt gevraagd om drie keer de onderzoekslocatie te bezoeken. Tijdens het eerste bezoek (de introductieafpraak) zal de proefpersoon alle informatie over het onderzoek ontvangen. Tijdens de twee testsessies zullen deelnemers zes vragenlijsten invullen (waarvan één optioneel) en er zullen drie interviews worden afgenomen. Het eerste bezoek zal maximaal 60 minuten duren, de testsessies maximaal 120 minuten per keer. Daarnaast zal de proefpersoon meedoen aan de dagboekmetingen, welke gedurende een periode van 10 opeenvolgende dagen ongeveer 50 minuten per dag in beslag zullen nemen (per dag 5 keer 10 minuten). Het invullen van de vragenlijst over trauma kan kortdurend emotioneel belastend zijn. Het invullen van de dagboekmetingen zou ervoor kunnen zorgen dat de proefpersoon zich bewuster wordt van zijn stemmen. We verwachten geen aanhoudende negatieve/ongewenste effecten van deelname aan het onderzoek.

Contactpersonen

Publiek

Rijksuniversiteit Groningen

Grote Kruisstraat 2/1
Groningen 9712TS
NL

Wetenschappelijk

Rijksuniversiteit Groningen

Grote Kruisstraat 2/1
Groningen 9712TS
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Om aan de studie te kunnen deelnemen, moet de patiënt aan één van de volgende criteria voldoen:

- o Een diagnose van een dissociatieve identiteitsstoornis (DID) (300.14)
- o Een diagnose van een schizofreniespectrum en andere psychotische stoornis (SSD), meer specifiek één van de volgende diagnoses in deze categorie: Kortdurende Psychotische Stoornis (298.8); Schizofreniforme Stoornis (295.40) of Schizofrenie (295.90) EN het persistent horen van stemmen

- Deelnemers zullen in groepen worden verdeeld op basis van hun diagnose en de aan-/afwezigheid van een trauma in de kindertijd (gebaseerd op de uitkomst van de Childhood Trauma Questionnaire - Short Form).

- o Deelnemers met een Dissociatieve Identiteitsstoornis
- o Deelnemers met een Schizofreniespectrumstoornis met een trauma in de kindertijd
- o Deelnemers met een Schizofreniespectrumstoornis zonder een trauma in de kindertijd

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Huidig gebruik van middelen (bijv. hallucinogenen, cannabis, amfetaminen en cocaïne) waarvan de effecten moeilijk te onderscheiden zijn van de psychische stoornissen en symptomen waar deze studie zich op richt (bv. dissociatieve gevoelens, hallucinaties of paranoïde ideatie)
- Aanwezigheid van een door middelen geïnduceerde psychische stoornis die de fenomenologie van schizofreniespectrumstoornissen en/of dissociatieve identiteitsstoornis deelt (bijv. psychose geïnduceerd door cannabis of alcohol)

- Ernstige hersenschade, waardoor de deelnemer de vragen niet goed kan beantwoorden of de smartphone applicatie niet kan gebruiken
- Onvoldoende kennis van de Nederlandse taal
- Aanwezige stoornis(sen) zijn zo ernstig dat de patiënt niet goed aan het onderzoek mee kan doen (bv. te veel angst of paranoïde cognitieve verstoringen)
- Patiënt voldoet aan de diagnose van zowel een dissociatieve identiteitsstoornis als aan een schizofreniespectrumstoornis (true comorbidity)
- Huidige crisis (direct gevaar voor zichzelf of anderen)

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Diagnostiek

Deelname

Nederland

Status: Werving gestart

(Verwachte) startdatum: 15-12-2022

Aantal proefpersonen: 93

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 10-11-2021

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL74960.042.21
Ander register	NL9445 (Netherlands Trial Register)